

*Михайло Газуда, д.е.н., професор
Марина Турицька, аспірантка
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м.Ужгород, Україна*

УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СФЕРИ ЛІСОГОСПОДАРЮВАННЯ

Перманентність умов економічного середовища зумовлює необхідність окреслення підходів до планування ресурсних можливостей галузей в регіоні, їх екологоорієнтованого спрямування, зокрема й сфери лісогосподарювання. При цьому основою для підвищення ефективності лісогосподарських підприємств є здатність керівників проводити цілеспрямовану управлінську діяльність у напрямі забезпечення взаємодоповнюваності організаційної структури підприємства, дієвої розробки функціонального навантаження на підрозділи, використання кадрового потенціалу для зайняття конкурентних ніш на лісовому ринку, де важливу роль відіграє врахування фактору ризику при здійсненні заходів. Відповідно всі елементи системи управління лісогосподарським комплексом повинні працювати прогнозовано в рамках його організаційної структури.

Формування сучасної системи управління лісогосподарським комплексом пройшло певні історичні етапи становлення, що побудували робочу базу та організаційну структуру лісової галузі із функціональними зв'язками між елементами підсистеми (підрозділами комплексу), які об'єднані в єдине ціле, включно суб'єктом та об'єктом управління.

В науковому середовищі існує безліч варіантів до трактування поняття – системи

управління організаціями/підприємством, що використовує власні методики та функціональне призначення систем. Так, С. Янг визначає систему управління підприємством, як підсистему організації, компонентами якої є групи взаємодіючих людей: її функції полягають в сприйнятті певних проблем організації (входів) і подальшому виконанні набору дій (процесів), в ході яких виробляються рішення (виходи), що збільшують дохід від діяльності всієї організації (задоволення), або оптимізують деяку функцію всіх входів і виходів організації [3]. З метою вдосконалення системи управління, необхідно оцінювати наявний потенціал і можливості лісогосподарських підприємств на міжнародному ринку лісових послуг, готовність регіональних лісових комплексів до впровадження реформ задля інтеграції в європейське середовище, зокрема в форматі лісового ринку [1, с. 10]. Шлях до підвищення ефективності залежить від грамотного управління, способів використання ресурсів, правильності прийняття адміністративних рішень, а не тільки від ринкових відносин.

Управлінський процес стосується задіяння заходів щодо забезпечення ефективності розвитку лісогосподарського комплексу, підвищення рівня результативності функціонування підприємств, отримання ними прибутку на основі взаємоузгодженості всіх елементів системи з дотриманням допустимого навантаження на підрозділи лісового комплексу – лісоексплуатаційного, лісозахисного, лісовідтворювального, лісоекологічного та економічно-планового відділу.

Сучасна управлінська ефективність в лісовому господарстві є категорією діяльності, що спрямована на трансформацію організаційних змін в господарюванні підприємницьких структур як у внутрішніх процесах за допомогою коригувальних заходів управління активами, так і в зовнішніх, що виражається в зміні поведінки господарюючого суб'єкта, ведення ним бізнесу з врахуванням особливостей ринкових відносин. До внутрішніх заходів підвищення ефективності лісогосподарського суб'єкту відноситься: удосконалення структури управління, вдосконалення функціонального навантаження на кадри, організація навчання та підвищення професійної підготовки кадрів, орієнтація на розвиток управлінських навичок персоналу та мотивація нестандартних підходів до прийняття рішень щодо вирішення складних проблем, підтримки заходів з охорони праці, дотримання нормативної бази. До зовнішніх заходів підвищення управлінської ефективності відноситься: розширення клієнтської бази, а відповідно сфери впливу, впровадження та прийняття участі в організаційних заходах, економічних форумах та виставках, що збільшує ринки збуту, заключення угод з державними та приватними підприємницькими структурами на впровадження спільних заходів, що зміцнює партнерські відносини, забезпечує участь в громадському управлінні.

Водночас, управлінську ефективність у найбільш широкому сенсі слід розглядати як ступінь адаптації підприємства до мінливого зовнішнього середовища та, за необхідності, удосконалення структури управління ним безпосередньо з урахуванням нових обставин, зокрема [2, с. 158-174]: впровадження нових технологій перероблення продовольчої сировини, інноваційно-технологічної модернізації виробництва, переходу на випуск інноваційної продукції, створення й сертифікації систем управління якістю, безпечністю, екологічного управління, приєднання підприємств до різних структур (холдингів, кластерів, асоціацій), приходу на підприємство іноземного інвестора, злиття або поглинання відповідною продуктовою корпорацією тощо.

Інформатизація економічного простору вимагає від лісогосподарських підприємств маркетингових стратегій на довгострокову перспективу, побудову каналів реалізації товарів та послуг, тому цей концепт сприяє підвищенню ефективності діяльності.

Розвиток економічної системи управління ефективністю діяльності господарюючих суб'єктів лісового господарства прямопропорційно залежить від організаційного підґрунтя. Функціонально налагоджена організаційна структура управління ефективністю діяльності лісогосподарських підприємств створює взаємозалежні зв'язки між

структурними підрозділами та керівництвом, що забезпечує ефективне прийняття управлінських рішень, координацію розробок проектів та заходів, дозволяє акумулювати інформацію з меншими втратами часу.

Вагомого значення в розвитку лісогосподарських підприємств, в сучасних конкурентних умовах є здатність реагувати на зміни зовнішнього середовища, передусім ринку. При цьому головним інструментом виступає здатність керівників функціональних підрозділів підприємства приймати швидкі рішення згідно стратегії його розвитку.

Таким чином, злагоджене функціонування системи управління ефективністю лісогосподарського комплексу насамперед залежить від заданої управлінської моделі галузі та формату організаційної структури управління на підприємстві. Водночас, основними управлінськими концептами виступають структура управління підприємством в цілому, кадровий потенціал, мотиваційна політика та маркетинговий план розвитку, зокрема.

Список використаних джерел:

1. Дерій Ж.В., Зосименко Т.І. Методика оцінки прогресу економічних реформ: регіональний вимір європейської інтеграції // Вісник Чернігівського національного технологічного університету: зб. – Чернігів: ЧНТУ, 2016 № 2.
2. Марченко В. М. Самоорганізація злиття та поглинання: умови та потенціал: Монографія. Київ: НУХТ, 2011. – 357 с.
3. Янг С. Системное управление организацией [пер.с англ.]. Москва: Совестское радио, 1972. 456 с.